

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

|

Nr.

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO APIBENDRINTŲ
PAAIŠKINIMŲ (KOMENTARŲ) PAKEITIMŲ**

Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 5, 17, 18, 30, 33, 34, 35, 38², 41, 43 ir 56¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. XV-285 bei teisinio aiškumo tikslais, parengėme Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio apibendrintų paaiškinimų (komentarų) pakeitimus.

Šiuos atnaujintus komentarus galima rasti VMI¹ interneto svetainėje adresu:
<https://www.vmi.lt/evmi/pelno-mokestis>.

PRIDEDAMA:

1. PMĮ 5 straipsnio apibendrintų paaiškinimų (komentarų) pakeitimai, 11 lapų.
2. PMĮ 5 straipsnio apibendrintų paaiškinimų (komentarų) pakeitimų lyginamieji variantai, 14 lapų.

Viršininkė

Edita Janušienė

¹ Valstybinė mokesčių inspekcija.

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų apsauga](#).

1. PMĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto nauja redakcija (taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

1) Lietuvos vieneto, nuolatinių buveinių apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 17 procentų mokesčio tarifą, jeigu šis Įstatymas nenustato ko kita;

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

2. PMĮ 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto nauja redakcija ir šio punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 1 punkto pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

2) užsienio vienetų pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje, gautos ne per jų nuolatinės buveinės Lietuvos Respublikoje, išvardytos šio Įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 3 ir 5 punktuose, apmokestinamos be atskaitymų taikant 10 procentų mokesčio tarifą, o išvardytos šio Įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 4, 6 ir 7 punktuose, - taikant 17 procentų mokesčio tarifą, jeigu šis Įstatymas nenustato ko kita. Užsienio vienetų, kurie yra įregistruoti ar kitaip organizuoti Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje, gautos ne per jų nuolatinės buveinės Lietuvos Respublikoje, išvardytos šio Įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 1 punkte, neapmokestinamos. Užsienio vienetų, kurie nėra įregistruoti ar kitaip organizuoti Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje, gautos ne per jų nuolatinės buveinės Lietuvos Respublikoje, išvardytos šio Įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 1 punkte, apmokestinamos be atskaitymų taikant 10 procentų mokesčio tarifą;

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Užsienio vieneto pajamos apmokestinamos prie pajamų šaltinio be atskaitymų (užsienio vienetas turi teisę kreiptis į vietos mokesčio administratorių, kurio veiklos teritorijoje yra įregistruotas dėl apskaičiuoto ir sumokėto pelno mokesčio už Lietuvos Respublikoje vykdomą atlikėjų ir sporto veiklą ir (arba) parduotą ar kitaip perleistą nuosavybės turtą perskaičiavimo. Žr. PMĮ 54 straipsnio komentarą) taikant 17 proc. mokesčio tarifą, jeigu:

- tokias pajamas jis gauna ne per savo nuolatinę buveinę Lietuvos Respublikoje ir
- tokios pajamos yra išvardytos PMĮ 4 straipsnio 4 dalies 4, 6 ir 7 punktuose (t. y. pajamos už parduotą, kitokiu būdu perleistą nuosavybės arba išnuomotą nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, esantį Lietuvos Respublikos teritorijoje, pajamos už Lietuvos Respublikoje vykdomą atlikėjų ir sporto veiklą; metinės išmokos (tantjemos) už stebėtojų tarybos narių veiklą).

3. PMĮ 5 straipsnio 1 dalies 3 punkto nauja redakcija ir šio punkto apibendrintas paaiškinimas (komentarų) (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

3) pajamos iš paskirstytojo pelno apmokestinamos taikant 17 procentų mokesčio tarifą.

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Pajamų iš paskirstytojo pelno apmokestinimo tvarka nustatyta PMĮ VII skyriuje „Dividendų ir kito paskirstytojo pelno apmokestinimo tvarka“ (žr. PMĮ 33-35 straipsnių komentarus).

2. Iš paskirstytojo pelno gautos pajamos apmokestinamos 17 proc. pelno mokesčio tarifu, išskyrus tam tikras išimtis nustatytas PMĮ 33-35 straipsniuose.

4. PMĮ 5 straipsnio 1 dalies 4 punkto nauja redakcija ir šio punkto apibendrintas paaiškinimas (komentaras) (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

4) gauta parama, panaudota ne pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytą paramos paskirtį, taip pat iš vieno paramos teikėjo per mokesčių laikotarpį grynais pinigais gautos paramos dalis, viršijanti 250 MGL dydžio sumą, apmokestinama be atskaitymų, taikant 17 procentų mokesčio tarifą.

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Pagal PMĮ 4 straipsnio 6 dalį pelno mokesčio mokesčiai (pajamoms) priskirtos sumos (panaudotos ne pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytą paramos paskirtį, taip pat iš vieno paramos teikėjo per mokesčių laikotarpį grynais pinigais gautos paramos dalis, viršijanti 250 MGL dydžio sumą) apmokestinama be atskaitymų, taikant 17 proc. pelno mokesčio tarifą.

Pavyzdys

Viešoji įstaiga iš akcinės bendrovės X per mokesčių laikotarpį grynais pinigais gavo 19 500 Eur paramą. 2026 metų 250 MGL (bazinė socialinė išmoka) yra 17 500 Eur (70 Eur x 250). Gautą paramą viešoji įstaiga panaudojo savo įstatuose numatyti veiklai vykdyti. Vadovaujantis PMĮ 5 str. 1 dalies 4 punktu, visa 250 MGL dydžio sumą viršijanti grynais pinigais gautos paramos dalis, t. y. 2 000 Eur (19 500 Eur – 17 500 Eur), priskiriama pelno mokesčio bazei, neatsižvelgiant į gautos paramos panaudojimą. Todėl viešoji įstaiga nuo mokesčio bazei (pajamoms) priskirtų 2 000 Eur privalo apskaičiuoti ir sumokėti 340 Eur (2 000 Eur x 17 proc.) pelno mokestį.

5. PMĮ 5 straipsnio 2 dalies nauja redakcija ir šios dalies apibendrinto paaiškinimas (komentaras) pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

2. Vienetų, kuriuose mokesčio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 eurų, pirmojo ir antrojo mokesčių laikotarpių apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 0 procentų mokesčio tarifą, kitų mokesčių laikotarpių apmokestinamasis pelnas – taikant 7 procentų mokesčio tarifą, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus. Šioje dalyje nustatytas 0 procentų mokesčio tarifas taikomas tik tokiam vienetui, kurio dalyvis (dalyviai) yra fizinis asmuo (fiziniai asmenys), ir tik tuo atveju, kai per tris vienas po kito einančius mokesčių laikotarpius, įskaitant pirmąjį ir antrąjį mokesčių laikotarpius: vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perleidžiamos naujiems dalyviams.

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Apmokestinti apmokestinamąjį pelną 7 proc. mokesčio tarifu vienetai gali tuo atveju, jei tie vienetai atitinka 2 sąlygas:

- 1) mokestinio laikotarpio pajamos ne didesnės kaip 300 000 Eur;
- 2) vienetas neatitinka [PMĮ](#) 5 str. 3 dalyje nustatytų sąlygų (žr. [PMĮ](#) 5 str. 3 dalies komentarą).

1 pavyzdys

Pastaba. Pavyzdyje mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais.

J. Jonaičio individualios įmonės 2026 metų rodikliai atitinka [PMĮ](#) 5 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas:

- įmonės mokestinio laikotarpio pajamos – 250 000 Eur (neviršija 300 000 Eur),
- įmonė neatitinka [PMĮ](#) 5 str. 3 dalyje nustatytų sąlygų.

Atsižvelgiant į tai, kad J. Jonaičio individuali įmonė atitinka visas 5 str. 2 dalyje nustatytas 2 sąlygas, todėl ši įmonė gali 2026 metų apmokestinamąjį pelną apmokestinti 7 proc. pelno mokesčio tarifu.

2. [PMĮ](#) 5 straipsnio 2 dalies nuostatos taikomos ir žemės ūkio veiklą vykdančioms vienetais, jeigu negali būti taikomos [PMĮ](#) 5 str. 6 dalies nuostatos.

3. [PMĮ](#) 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta pelno mokesčio lengvata taikoma ir pelno nesiekiantiems vienetais.

4. Pagal [PMĮ](#) 6 straipsnio nuostatas mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais arba vietos mokesčių administratoriaus leidimu jis nustatomas kitoks, bet lygus 12 mėnesių. Šio mokestinio laikotarpio pajamos turi būti ne didesnės 300 000 Eur. Tais atvejais, kai pirmasis mokestinis laikotarpis trumpesnis negu 12 mėnesių (pvz., vienetas įsiregistravo mokesčio mokėtoju ir pradėjo veiklą nuo kalendorinių metų birželio 1 d.), tai to pirmojo mokestinio laikotarpio pajamos taip pat turi būti ne didesnės negu 300 000 Eur.

Skačiuojant, ar pajamos nėra didesnės už šią sumą, atsižvelgiama į visas pajamas, t. y. ir į tas, kurios, vadovaujantis [PMĮ](#) 12 straipsniu, priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms. Tuo atveju, jeigu vienetas vykdo veiklą per nuolatinę buveinę kitoje užsienio valstybėje, tai nustatant, ar vieneto mokestinio laikotarpio pajamos yra ne didesnės negu 300 000 Eur suma, turi būti skaičiuojamos visos Lietuvos vieneto pajamos bei per nuolatinę buveinę, įskaitant nuolatinę buveinę, kurios pajamos pagal [PMĮ](#) 4 straipsnio 1 dalį į mokesčio bazę neįtraukiamos, užsienyje uždirbtos pajamos, išskyrus gautus dividendus.

Jeigu šią lengvatą taiko užsienio vieneto nuolatinė buveinė Lietuvoje, tai turi būti skaičiuojamos visos užsienio vieneto pajamos, įskaitant nuolatinės buveinės pajamas uždirbtas Lietuvoje.

Pažymėtina, kad į pajamų ribos skaičiavimą neįtraukiami iš Lietuvos ir užsienio vienetų gauti dividendai.

5. Vienetų bei užsienio vienetų nuolatinės buveinės Lietuvoje pirmojo ir antrojo mokestinių laikotarpių apmokestinamasis pelnas gali būti apmokestinamas taikant 0 procentų mokesčio tarifą, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

- pirmojo ir antrojo mokestinių laikotarpių pajamos ne didesnės kaip 300 000 Eur (pajamų apribojimo dydis vertinamas kiekvieno mokestinio laikotarpio atskirai);
- vienetas neatitinka [PMĮ](#) 5 str. 3 dalyje nustatytų sąlygų (žr. [PMĮ](#) 5 str. 3 dalies komentarą);
- vieneto dalyvis (dalyviai) yra tik fizinis asmuo (ar fiziniai asmenys);
- per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, įskaitant pirmąjį ir antrąjį mokestinius laikotarpius: vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perleidžiamos naujiems dalyviams.

Jeigu vienetas buvo įsteigtas 2025 metais, tai 2026 metais – antruoju mokestiniu laikotarpiu – jis taip pat gali taikyti 0 procentų pelno mokesčio tarifą, jeigu atitinka visas [PMĮ](#) 5 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas.

Jeigu per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius paaiškėja aplinkybės dėl kurių pirmaisiais ir antraisiais mokestiniais metais apmokestinamasis pelnas negali būti apmokestinamas taikant 0 procentų mokesčio tarifą - vienetas sustabdo veiklą, yra likviduojamas ar reorganizuojamas, arba vieneto akcijos (dalys, pajai) perleidžiamos naujiems dalyviams, tai 0 tarifą taikęs vienetas privalo perskaičiuoti ir apmokestinti lengvatiniu (5 proc. – apskaičiuojant iki 2025 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio, 6 proc. – apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir 7 proc. apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną) pelno mokesčio tarifu pirmojo ir antrojo mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną, ir mokesčių administratoriui pateikti patikslintas to mokestinio laikotarpio metines pelno mokesčio deklaracijas. Delspinigiai už ne laiku sumokėtą mokestį sumokami Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

6. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies iki dvitaškio nauja redakcija ir šios dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pirmos pastraipos pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos, kai šioje dalyje nurodytų susijusių vienetų mokestinio laikotarpio bendros pajamos viršija 300 000 eurų:

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Pagal šios dalies nuostatas, PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytas lengvatinis 7 proc. arba 0 proc. (pirmąjį ir antrąjį mokestinius laikotarpius) pelno mokesčio tarifas netaikomas, kai PMĮ 5 str. 3 d. 1 - 4 punktuose nurodytų susijusių vienetų bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą 300 000 Eur pajamų apribojimą.

7. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies 1 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Ši punkto nuostata taikoma toms individualioms įmonėms, kurių savininkai ar jų šeimos nariai yra ir kitų individualių įmonių savininkai ir jeigu šių individualių įmonių bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą 300 000 Eur pajamų apribojimą. Tokios individualios įmonės, kurių savininkai ar jų šeimos nariai yra ir kitų individualių įmonių savininkai bei šių įmonių bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija nustatytą 300 000 Eur pajamų apribojimą, negali apmokestinamojo pelno apmokestinti taikant PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį 7 proc. arba 0 proc. (pirmąjį ir antrąjį mokestinius laikotarpius) pelno mokesčio tarifą.

2. PMĮ nenustatyta šeimos narių sąvoka, todėl šiuo atveju pagal PMĮ 2 str. 41 dalį reikia vadovautis Civiliniu kodeksu. Civilinio kodekso trečiojoje knygoje „Šeimos teisė“ nėra bendro šeimos narių sąvokos apibrėžimo, todėl šiuo atveju būtina atsižvelgti į teisinio reguliavimo tikslą ir reguliuojamų santykių ypatumus, nustatančius nario ryšį su šeima. Apibrėžiant dalyvio šeimos narius yra privalomos tokios sąlygos: giminystės ryšys ir (arba) gyvenimas kartu su dalyviu ir bendro ūkio tvarkymas. Atsižvelgiant į tai, dalyvio šeimos narys yra kartu gyvenantis sutuoktinis (sugyventinis), jų vaikai, pilnamečių vaikų sutuoktiniai (sugyventiniai), tėvai, vaikaičiai, jei jie kartu gyvena ir turi bendrą ūkį.

3. PMĮ 2 str. 6 dalyje nustatyta vieneto dalyvio sąvoka. Vieneto dalyvis apibrėžiamas kaip asmuo, kuris turi nuosavybės teisę į vieneto turtą, arba asmuo, kuris neišsaugo nuosavybės teisių į vieneto turtą, bet įgyja prievolinių teisių ir (arba) pareigų, susijusių su vienetu.

1 pavyzdys

Individualios įmonės X savininko žmona turi individualią įmonę Y, ji yra tos įmonės savininkė. Individualios įmonės X 2026 mokestinių metų pajamos sudaro 120 000 Eur, o individualios įmonės Y 2026 mokestinių metų pajamos - 200 000 Eur. Bendros šių individualių įmonių 2026 mokestinių metų pajamos – 320 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad šių individualių įmonių bendros pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą, t. y. 300 000 Eur, apmokestinamos 2026 mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, šios įmonės negali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto lengvatinio pelno mokesčio tarifo. Apmokestinamajam pelnui turi būti taikomas 17 proc. pelno mokesčio tarifas.

2 pavyzdys

Individualios įmonės X 2026 mokestinių metų pajamos - 150 000 Eur. Įmonės X savininko žmona turi individualią įmonę Y ir yra šios įmonės savininkė. Šios įmonės Y 2026 mokestinių metų pajamos - 100 000 Eur. Šių individualių įmonių 2026 mokestinių metų bendros pajamos – 250 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad šių įmonių bendros pajamos neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto pajamų apribojimo, t. y. 300 000 Eur, apmokestinamos 2026 metų apmokestinamąjį pelną, šios įmonės galės taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

8. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies 2 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimas
(taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Ši punkto nuostata taikoma toms individualioms įmonėms, kurių savininkas ir (arba) jo šeimos nariai paskutinę mokestinio laikotarpio dieną kitame vienete valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) ir jeigu šių vienetų, t. y. individualios įmonės ir vieneto, kuriame individualios įmonės savininkas ir (arba) jo šeimos nariai valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų), bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą pajamų apribojimą, t. y. 300 000 Eur.

Taip pat, ši punkto nuostata taikoma tiems vienetais, kurių daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo individualios įmonės savininkas ir (arba) jo šeimos nariai, bei kurių bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą pajamų apribojimą, t. y. 300 000 Eur.

Vadinasi, tos individualios įmonės bei vienetai, kurių daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo individualios įmonės savininkas ir (arba) jo šeimos nariai bei, kurių bendros pajamos viršija nustatytą dydį, negali apmokestinamojo pelno apmokestinti taikant PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį 7 proc. arba 0 proc. (pirmąjį ir antrąjį mokestinius laikotarpius) pelno mokesčio tarifą.

1 pavyzdys

Individualios įmonės savininkui priklauso UAB X 50 proc. akcijų, likusias 50 proc. UAB X akcijų valdo kartu gyvenanti individualios įmonės savininko duktė.

UAB X 2026 mokestinių metų pajamos - 250 000 Eur, o individualios įmonės mokestinių metų pajamos - 150 000 Eur. Bendros šių vienetų 2026 mokestinių metų pajamos – 400 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad šių vienetų bendros mokestinių metų pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą, t. y. 300 000 Eur, apmokestinami 2026 mokestinių metų apmokestinamąjį

pelną, šie vienetai negali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto lengvatinio pelno mokesčio tarifo. Tų metų apmokestinamajam pelnui turi būti taikomas 17 proc. pelno mokesčio tarifas.

2 pavyzdys

Individualios įmonės X savininko šeimos nariai nėra kitų individualių įmonių savininkai, tačiau pats įmonės savininkas paskutinę 2026 metų mokestinio laikotarpio dieną valdo UAB Y 55 proc. akcijų, t. y. individualios įmonės X savininko kitame vienetė turimos akcijos viršija 50 proc.

Individualios įmonės X 2026 metų mokestinio laikotarpio pajamos 50 000 Eur, o UAB Y 2026 mokestinių metų pajamos - 100 000 Eur. Bendros šių vienetų 2026 mokestinių metų pajamos – 150 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad individualios įmonės X ir UAB Y bendros mokestinio laikotarpio pajamos neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto pajamų apribojimo, t. y. 300 000 Eur, apmokestindami 2026 mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, šie vienetai gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

3 pavyzdys

Individualios įmonės Y savininkas yra viešosios įstaigos (pelno nesiekiančios organizacijos) steigėjas ir vienintelis šios įstaigos dalininkas, t. y. individualios įmonės savininkui priklauso 100 proc. viešosios įstaigos dalininko kapitalo.

Individualios įmonės Y 2026 metų mokestinio laikotarpio pajamos 220 000 Eur, o viešosios įstaigos pajamos - 70 000 Eur. Bendros šių vienetų 2026 mokestinių metų pajamos – 290 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad 2026 metais individualios įmonės Y ir viešosios įstaigos bendros mokestinio laikotarpio pajamos neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto pajamų apribojimo, t. y. 300 000 Eur, šie vienetai apmokestindami 2026 mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

9. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies 3 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Šio punkto nuostata taikoma tiems vienetais, kuriuose tas pats dalyvis (akcininkas, narys ar pajininkas) paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) bei jeigu šių vienetų bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą pajamų apribojimą, t. y. 300 000 Eur. Vienetai, atitinkantys šią sąlygą, negali apmokestinamojo pelno apmokestinti taikant PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį 7 procentų arba 0 proc. (pirmąjį ir antrąjį mokestinius laikotarpius) tarifą.

1 pavyzdys

UAB X akcininkas A paskutinę 2026 metų mokestinio laikotarpio dieną valdo 52 proc. UAB X akcijų ir 60 proc. UAB Y akcijų, t. y. tas pats UAB X ir UAB Y akcininkas A valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų.

UAB X 2026 metų mokestinio laikotarpio pajamos – 165 000 Eur, o UAB Y mokestinio laikotarpio pajamos – 100 000 Eur. Bendros UAB X ir UAB Y 2026 mokestinių metų metinės pajamos – 265 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad 2026 metais UAB X ir UAB Y bendros mokestinio laikotarpio pajamos neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto pajamų apribojimo, t. y. 300 000 Eur, šie vienetai

apmokestinami 2026 mokesčių metų apmokestinamąjį pelną gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

2 pavyzdys

Mažosios bendrijos nariais yra gyventojai A ir B. Įnašai į mažąją bendriją yra gyventojų A – 52 proc., o gyventojų B – 48 proc. Taip pat, gyventojas A paskutinę 2026 metų mokesčio laikotarpio dieną valdo 51 proc. UAB X akcijų.

Mažosios bendrijos 2026 metų mokesčio laikotarpio, pajamos – 35 000 Eur, o UAB X pajamos – 40 000 Eur. Bendros mažosios bendrijos ir UAB X 2026 mokesčių metų pajamos – 75 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad 2026 metais mažosios bendrijos ir UAB X pajamos neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje, nustatyto pajamų apribojimo, šie vienetai, apmokestinami 2026 metų mokesčio laikotarpio apmokestinamąjį pelną, gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

3 pavyzdys

UAB A yra tikrosios ūkinės bendrijos dalyvis, kurio įnašas į tikrąją ūkinę bendriją yra 60 proc. visų įnašų sumos. UAB A paskutinę 2026 metų mokesčio laikotarpio dieną valdo 90 proc. UAB X akcijų, t. y. tas pats dalyvis, - UAB A, paskutinę mokesčio laikotarpio dieną valdo daugiau kaip 50 proc. UAB X akcijų ir tikrosios ūkinės bendrijos įnašų.

Tikrosios ūkinės bendrijos 2026 metų mokesčio laikotarpio pajamos – 190 000 Eur, o UAB X pajamos – 240 000 Eur. Bendros tikrosios ūkinės bendrijos ir UAB X 2026 mokesčių metų pajamos – 430 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad šių vienetų bendros mokesčio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą, t. y. 300 000 Eur, apmokestinant 2026 mokesčių metų apmokestinamąjį pelną, tiek tikroji ūkinė bendrija, tiek UAB X negali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto lengvatinio pelno mokesčio tarifo. Tų metų apmokestinamajam pelnui abu vienetai turi taikyti 17 proc. pelno mokesčio tarifą.

10. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies 4 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Šio punkto nuostata taikoma tiems vienetais, kuriuose tie patys dalyviai (akcininkai, nariai ar pajininkai) paskutinę mokesčio laikotarpio dieną kartu valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) bei jeigu šių vienetų bendros mokesčio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą pajamų apribojimą, t. y. 300 000 Eur. Vienetai, atitinkantys šią sąlygą, negali apmokestinamojo pelno apmokestinti, taikant PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį 7 procentų arba 0 proc. (pirmąjį ir antrąjį mokesčius laikotarpius) tarifą.

1 pavyzdys

UAB X du akcininkai A ir B paskutinę 2026 metų mokesčio laikotarpio dieną valdo po 30 proc. UAB X akcijų, t. y. kartu 60 proc., ir po 40 proc. UAB Y akcijų, t. y. abu akcininkai kartu paskutinę mokesčio laikotarpio dieną valdo 80 proc., ir tai sudaro daugiau kaip 50 proc. akcijų.

UAB X 2026 metų mokestinio laikotarpio pajamos – 280 000 Eur, o UAB Y pajamos – 140 000 Eur. Bendros UAB X ir UAB Y 2026 mokestinių metų mokestinio laikotarpio pajamos 420 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad šių vienetų bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą, tiek UAB X, tiek UAB Y apmokestinamos 2026 mokestinių metų apmokestinamąjį pelną negali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto lengvatinio pelno mokesčio tarifo. Tų metų apmokestinamajam pelnui turi būti taikomas 17 proc. pelno mokesčio tarifas.

2 pavyzdys

Mažoji bendrija turi du narius – gyventojus A ir B (įnašų dalys lygios – t. y. po 50 proc.). Tačiau gyventojas A kartu su gyventoju B paskutinę 2026 metų mokestinio laikotarpio dieną kartu valdo 70 proc. akcijų UAB X, t. y. abu akcininkai kartu valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų UAB X ir jiems kartu priklauso 100 proc. mažosios bendrijos įnašų.

Atsižvelgiant į tai, kad mažosios bendrijos ir UAB X 2026 mokestinių metų bendros pajamos – 200 000 Eur, t. y. neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto pajamų apribojimo, todėl tiek mažoji bendrija, tiek UAB X 2025 metų mokestinio laikotarpio apskaičiuotam apmokestinamajam pelnui gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

3 pavyzdys

Mažoji bendrija X turi du narius gyventoją A ir B (įnašų dalys lygios – t. y. po 50 proc.), tačiau gyventojai A ir B taip pat yra mažosios bendrijos Y nariai, kurių įnašų dalys taip pat lygios – t. y. po 50 proc., t. y. gyventojai A ir B kartu paskutinę 2026 metų mokestinio laikotarpio dieną valdo daugiau kaip 50 proc. mažosios bendrijos X ir mažosios bendrijos Y įnašų.

Atsižvelgiant į tai, kad bendros mažosios bendrijos X ir mažosios bendrijos Y 2026 mokestinių metų pajamos – 250 000 Eur, t. y. neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto pajamų apribojimo, todėl abi mažosios bendrijos 2026 metų mokestinio laikotarpio apskaičiuotam apmokestinamajam pelnui gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

11. PMĮ 5 straipsnio 6 dalies nauja redakcija (taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

6. Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), kurių per mokestinį laikotarpį daugiau kaip 50 procentų pajamų sudaro pajamos iš žemės ūkio veiklos, įskaitant kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pajamas už parduotus išgytus iš savo narių šių narių pagamintus žemės ūkio produktus, apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 7 procentų mokesčio tarifą.

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

12. PMĮ 5 straipsnio 6 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 3 punkto pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

3. Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), kurių pajamos iš žemės ūkio veiklos, įskaitant jų pajamas už parduotus išgytus iš savo narių šių narių pagamintus žemės ūkio produktus, per mokestinį laikotarpį sudaro daugiau kaip 50 proc. visų jų pajamų, apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 7 proc. pelno mokesčio tarifą. Jeigu kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) mokestinio laikotarpio pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro 50 proc. ir mažiau visų jos pajamų, tai bendrovei taikoma bendra apmokestinamojo pelno apmokestinimo taisyklė, t. y. apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant vieną iš PMĮ 5 straipsnyje nurodytų pelno mokesčių tarifų 17 proc. arba 7 proc.). Pavyzdžiui, jei žemės ūkio veiklą vykdančios kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 Eur ir vienetas neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje

nustatytų sąlygų, tai apmokestinamasis pelnas gali būti apmokestinamas taikant 7 proc. mokesčio tarifą.

Kitų žemės ūkio veiklą vykdančių vienetų, išskyrus kooperatines bendroves (kooperatyvus), apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant bendrą apmokestinamojo pelno apmokestinimo taisyklę, t. y. vieną iš PMĮ 5 straipsnyje nurodytų pelno mokesčių tarifų (17 proc. arba 7 proc.).

13. PMĮ 5 straipsnio 6 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentaro) 4 punkto 1-4 pavyzdžių pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Pavyzdžiai

1. Žemės ūkio kooperatyvas X (toliau – kooperatyvas) vykdo žemės ūkio veiklą. Per 2026 metais prasidėjusį mokesčių laikotarpį uždirbo 260 000 Eur pajamų, iš jų:
133 000 Eur pajamų už tvenkinių valymo darbus (sudaro 51,15 proc. visų pajamų);
10 000 Eur kitų pajamų (sudaro 3,85 proc. visų pajamų);
117 000 Eur turto vertės padidėjimo pajamų iš ilgalaikio turto (pastato) perleidimo (sudaro 45 proc. visų pajamų).

Kadangi kooperatyvo pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro 51,15 proc. visų pajamų, tai 2026 metais kooperatyvo apmokestinamasis pelnas apmokestinamas 7 proc. pelno mokesčio tarifu.

2. Žemės ūkio kooperatyvas Y (toliau – kooperatyvas) 2026 metais prasidėjusį mokesčių laikotarpį apskaičiavo 44 000 Eur apmokestinamojo pelno. Kooperatyvas 2026 metais prasidėjusį mokesčių laikotarpį uždirbo 87 000 Eur pajamų, iš jų:

78 000 Eur pajamų už realizuotą pieną, įsigytą iš savo narių, kurie verčiasi žemės ūkio veikla (sudaro 89,66 proc. visų pajamų);

4 500 Eur kitų pajamų (5,17 proc. visų pajamų);

4 500 Eur neapmokestinamųjų pajamų pagal PMĮ 12 straipsnio 2 punktą (5,17 proc. visų pajamų);

Kadangi kooperatyvas gavęs 78 000 Eur pajamų už realizuotą pieną, įsigytą iš savo narių, kurie verčiasi žemės ūkio veikla, tenkina PMĮ 5 str. 6 dalyje nustatytus reikalavimus t. y. pajamų dalis iš žemės ūkio veiklos sudaro 90 proc. visų pajamų, todėl 2026 metais apmokestinamasis pelnas gali būti apmokestinamas 7 proc. tarifu.

3. Žemės ūkio kooperatyvas X (toliau – kooperatyvas) 2026 metais prasidėjusį mokesčių laikotarpį apskaičiavo 20 000 Eur apmokestinamojo pelno. Kooperatyvas 2026 metais prasidėjusį mokesčių laikotarpį uždirbo 217 000 Eur pajamų, iš jų:

43 000 Eur pajamų už derliaus nuėmimo darbus (sudaro 19,82 proc. visų pajamų);

30 000 Eur pajamų už parduotus įsigytus iš savo narių šių narių pagamintus žemės ūkio produktus (sudaro 13,82 proc. visų pajamų);

144 000 Eur kitų pajamų (sudaro 66,36 proc. visų pajamų).

Kadangi kooperatyvo pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro tik 33,64 proc. visų pajamų ir neatitinka PMĮ 5 straipsnio 6 dalyje keliamų reikalavimų, todėl kooperatyvo apmokestinamasis pelnas, apmokestinamas taikant 17 proc. pelno mokesčio tarifą ir apskaičiuojamas 3 400 Eur (20 000 Eur x 17 proc.) pelno mokesčio. Bet jei kooperatyvas atitiktų PMĮ 5 straipsnio 2 dalies reikalavimus - tuo atveju apmokestinamajam pelnui galėtų būti taikomas 7 proc. pelno mokesčio tarifas.

14. PMĮ 5 straipsnio 7 dalies nauja redakcija ir šios dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 2 punkto pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

7. Lietuvos vieneto, nuolatinių buveinių pagal šio straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę apskaičiuota apmokestinamojo pelno iš turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės dalis apmokestinama taikant 7 procentų mokesčio tarifą, jeigu:

1) pajamas iš minėto turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės gauna tik ji sukūręs Lietuvos vienetas ar nuolatinė buveinė ir tik jie dėl minėtų pajamų uždirbimo patiria visas išlaidas ir

2) turtas yra pagal autorių teises saugoma kompiuterio programa ar patentabilumo kriterijus (naujumas, išradimo lygis, pramoninis pritaikomumas) atitinkantis išradimas, apsaugotas Europos patentų tarnybos, Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, išduotais patentais ar papildomos apsaugos liudijimais.

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

2. Apmokestinamojo pelno dalis, nustatyta pagal šio straipsnio 9 dalyje patvirtintą formulę, apskaičiuota iš paties Lietuvos vieneto ar nuolatinės buveinės vykdomoje MTEP veikloje sukurto turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės gautų pajamų atskaičius šioms pajamoms tenkančius leidžiamus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, gali būti apmokestinama taikant 7 procentų mokesčio tarifą, jeigu yra tenkinamos šios sąlygos:

1) pajamas iš minėto turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės gauna tik ji sukūręs vienetas ir tik jis dėl minėtų pajamų uždirbimo patiria visas išlaidas ir

2) turtas yra pagal autorių teisę saugoma kompiuterio programa ar patentabilumo kriterijus (naujumas, išradimo lygis, pramoninis pritaikomumas) atitinkantis išradimas, apsaugotas Europos patentų tarnybos, Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, išduotais patentais ar papildomos apsaugos liudijimais.

15. PMĮ 5 straipsnio 8 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 3 punkto pirmos pastraipos pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

3. PMĮ 5 str. 7 dalyje nustatyta lengvata, apmokestinamojo pelno dalį apmokestinant lengvatiniu (5 proc. – apskaičiuojant iki 2025 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio, 6 proc. – apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir 7 proc. – apskaičiuojant 2026 m. prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną) pelno mokesčio tarifu, pradedama taikyti tą mokestinį laikotarpį, kurį yra išduotas patentas arba paduota paraiška patentui gauti, atsiradusios autorių teisės, įsigaliojės papildomos apsaugos liudijimas ar kai yra suteikta išimtinė licencija.

16. PMĮ 5 straipsnio 9 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 1 punkto pakeitimas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

1. Apmokestinamojo pelno dalis, kuri apmokestinama lengvatiniu (5 proc. – apskaičiuojant iki 2025 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio, 6 proc. – apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir 7 proc. – apskaičiuojant 2026 m. prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir

vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną) pelno mokesčio tarifu apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$\frac{\text{tinkamos finansuoti išlaidos}}{\text{visos išlaidos}} \times \text{pelnas iš turto naudojimo; čia:}$$

17. PMĮ 5 straipsnio 9 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 5 punkto ir 2 pavyzdžio pakeitimai

5. Vieneto MTEP veikloje sukurtas turtas gali būti glaudžiai susijęs su jau naudojamu vienete turtu, kuris nebuvo sukurtas MTEP veikloje, t. y. vienete nėra naudojamas kaip savarankiškas turto vienetas, o yra turto tam tikra sudėtinė dalis. Tokiu atveju, apskaičiuojant apmokestinamojo pelno dalį, apmokestinamą lengvatiniu pelno mokesčio tarifu, vadovaujantis vieneto pasitvirtinta vidaus tvarka turi būti nustatoma apmokestinamojo pelno iš MTEP veikloje sukurtas turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės dalis bendrose šio turto pardavimo pajamose ir sąnaudose, t. y. vienetas turi pagrįsti tokios naujai sukurtos MTEP turto dalies įtaką viso turto, į kurią integruota, naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamoms.

2. Vienetas yra sukūręs pagal autorių teisę saugojamą kompiuterinę programą, kurią platina internetu užsienio elektroninės prekybos platformoje. Programos kūrimo išlaidoms MTEP lengvata nebuvo taikyta. 2022 – 2024 metais vienetas vykdė kompiuterinės programos tobulinimo, sklaidos ir palaikymo metodų mokslinius tyrimus ir sukūrė naują šios programos algoritmą, integruojamą į kompiuterinę programą, sudarantį neatskiriamą jos dalį. 2025 metais vienetai yra atsiradusios autorių teisės į naujai sukurtą algoritmą.

Vienetas 2022 – 2024 metais vykdydamas MTEP veiklą, t. y. sukuriant šį algoritmą, patyrė 45 000 Eur (15 000 Eur (2022 m.) + 20 000 Eur (2023 m.) + 10 000 Eur (2024 m.)) MTEP darbų sąnaudų, atskaitytinų iš pajamų tris kartus, kaip nurodyta PMĮ 17¹ str., taip pat apskaičiavo 15 000 Eur, t. y. 2022 – 2024 metais po 5 000 Eur, ilgalaikio turto (išskyrus pastatų), naudojamo MTEP veikloje kuriant šį algoritmą, nusidėvėjimo sąnaudų.

Vieneto apskaičiuota algoritmo tinkamų finansuoti išlaidų suma yra 45 000 Eur (15 000 + 20 000 + 10 000) bei algoritmo kūrimo MTEP veikloje visų išlaidų suma yra 60 000 Eur (45 000 + 15 000).

Šiuo atveju apskaičiuojama į formulę įtraukiamų algoritmo tinkamų finansuoti išlaidų suma yra 58 500 Eur (45 000 + (45 000 x 30 proc.)).

Vieneto MTEP veikloje sukurtas algoritmas tarpusavyje yra glaudžiai susijęs su kompiuterine programa, t. y. algoritmas nėra naudojamas kaip savarankiškas turto vienetas, o yra programos tam tikra sudėtinė dalis.

Pradėjus platinti šią kompiuterinę programą su nauju algoritmu, vienetas pagal patvirtintą vidaus tvarką apskaičiavo, kad 30 proc. iš kompiuterinės programos (kartu su algoritmu) platinimo gautų pajamų ir, atitinkamai, sąnaudų tenka iš MTEP veikloje sukurtas turto, t. y. programos algoritmo, platinimo.

Taigi, pradėjus platinti šią programą su nauju MTEP veikloje sukurtu algoritmu, vienetas už 2026 metų mokestinį laikotarpį gavęs 90 000 Eur pajamų ir 40 000 Eur sąnaudų, pagal savo nustatytą procentinę dalį apskaičiuoja 15 000 Eur (27 000 Eur (90 000 x 30 / 100) - 12 000 Eur (40 000 Eur x 30 / 100)) apmokestinamąjį pelną iš šio turto, t. y. iš MTEP veikloje sukurtas, algoritmo platinimo.

Apskaičiuojama 14 625 Eur (58 500 Eur (tinkamos finansuoti išlaidos) : 60 000 Eur (visos išlaidos) x 15 000 Eur (apmokestinamasis pelnas iš kompiuterinės programos platinimo) apmokestinamojo pelno dalis, kuri apmokestinama 7 procentų tarifu, o likusi apmokestinamojo pelno dalis – 35 375 Eur yra apmokestinama taikant pagrindinį 17 proc. pelno mokesčio tarifą.

1. PMĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto nauja redakcija (taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

1) Lietuvos vieneto, nuolatinių buveinių apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant ~~16~~ 17 procentų mokesčio tarifą, jeigu šis Įstatymas nenustato ko kita;

(Pagal 2024 m. birželio 20 d. įstatymo Nr. XIV-2774 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

2. PMĮ 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto nauja redakcija ir šio punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 1 punkto pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

2) užsienio vienetų pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje, gautos ne per jų nuolatines buveines Lietuvos Respublikoje, išvardytos šio Įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 3 ir 5 punktuose, apmokestinamos be atskaitymų taikant 10 procentų mokesčio tarifą, o išvardytos šio Įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 4, 6 ir 7 punktuose, - taikant ~~16~~ 17 procentų mokesčio tarifą, jeigu šis Įstatymas nenustato ko kita. Užsienio vienetų, kurie yra įregistruoti ar kitaip organizuoti Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje, gautos ne per jų nuolatines buveines Lietuvos Respublikoje, išvardytos šio Įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 1 punkte, neapmokestinamos. Užsienio vienetų, kurie nėra įregistruoti ar kitaip organizuoti Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje, gautos ne per jų nuolatines buveines Lietuvos Respublikoje, išvardytos šio Įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 1 punkte, apmokestinamos be atskaitymų taikant 10 procentų mokesčio tarifą;

(Pagal 2024 m. birželio 20 d. įstatymo Nr. XIV-2774 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Užsienio vieneto pajamos apmokestinamos prie pajamų šaltinio be atskaitymų (užsienio vienetas turi teisę kreiptis į vietos mokesčio administratorių, kurio veiklos teritorijoje yra įregistruotas dėl apskaičiuoto ir sumokėto pelno mokesčio už Lietuvos Respublikoje vykdomą atlikėjų ir sporto veiklą ir (arba) parduotą ar kitaip perleistą nuosavybės turtą perskaičiavimo. Žr. PMĮ 54 straipsnio komentarą) taikant ~~16-17~~ proc. mokesčio tarifą, jeigu:

- tokias pajamas jis gauna ne per savo nuolatinę buveinę Lietuvos Respublikoje ir
- tokios pajamos yra išvardytos PMĮ 4 straipsnio 4 dalies 4, 6 ir 7 punktuose (t. y. pajamos už parduotą, kitokiu būdu perleistą nuosavybės arba išnuomotą nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, esantį Lietuvos Respublikos teritorijoje, pajamos už Lietuvos Respublikoje vykdomą atlikėjų ir sporto veiklą; metinės išmokos (tantjemos) už stebėtojų tarybos narių veiklą).

PMĮ 5 straipsnio 1 d. 1 p. ir 2 p. 1 p. komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr.) R-80)

3. PMĮ 5 straipsnio 1 dalies 3 punkto nauja redakcija ir šio punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

3) pajamos iš paskirstytojo pelno apmokestinamos taikant ~~16~~ 17 procentų mokesčio tarifą.

(Pagal 2024 m. birželio 20 d. įstatymo Nr. XIV-2774 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Pajamų iš paskirstytojo pelno apmokestinimo tvarka nustatyta PMĮ VII skyriuje „Dividendų ir kito paskirstytojo pelno apmokestinimo tvarka“ (žr. PMĮ 33-35 straipsnių komentarus).

2. Iš paskirstytojo pelno gautos pajamos apmokestinamos ~~16~~ 17 proc. pelno mokesčio tarifu, išskyrus tam tikras išimtis nustatytas PMĮ 33-35 straipsniuose.

4. PMĮ 5 straipsnio 1 dalies 4 punkto nauja redakcija ir šio punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

4) gauta parama, panaudota ne pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytą paramos paskirtį, taip pat iš vieno paramos teikėjo per mokesčių laikotarpį grynais pinigais gautos paramos dalis, viršijanti 250 MGL dydžio sumą, apmokestinama be atskaitymų, taikant ~~16-17~~ procentų mokesčio tarifą.

(Pagal 2024 m. birželio 20 d. įstatymo Nr. XIV-2774 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Pagal PMĮ 4 straipsnio 6 dalį pelno mokesčio mokesčiai basei (pajamoms) priskirtos sumos (panaudotos ne pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytą paramos paskirtį, taip pat iš vieno paramos teikėjo per mokesčių laikotarpį grynais pinigais gautos paramos dalis, viršijanti 250 MGL dydžio sumą) apmokestinama be atskaitymų, taikant ~~16-17~~ proc. pelno mokesčio tarifą.

Pavyzdys

Viešoji įstaiga iš akcinės bendrovės X per mokesčių laikotarpį grynais pinigais gavo 19 500 Eur paramą. 2025 2026 metų 250 MGL (bazinė socialinė išmoka) yra 17 500 Eur (70 Eur x 250). Gautą paramą viešoji įstaiga panaudojo savo įstatuose numatyti veiklai vykdyti. Vadovaujantis PMĮ 5 str. 1 dalies 4 punktu, visa 250 MGL dydžio sumą viršijanti grynais pinigais gautos paramos dalis, t. y. 2 000 Eur (19 500 Eur – 17 500 Eur), priskiriama pelno mokesčio basei, neatsižvelgiant į gautos paramos panaudojimą. Todėl viešoji įstaiga nuo mokesčio basei (pajamoms) priskirtų 2 000 Eur privalo apskaičiuoti ir sumokėti 320 340 Eur (2 000 Eur x ~~16~~ 17 proc.) pelno mokesčių.

~~–(PMĮ 5 straipsnio 1 d. 3, 4 p. komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr) R-80)~~

5. PMĮ 5 straipsnio 2 dalies nauja redakcija ir šios dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

2. Vienetų, kuriuose vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 eurų, pirmojo ir antrojo mokestinių laikotarpių mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 0 procentų mokesčio tarifą, kitų mokestinių laikotarpių apmokestinamasis pelnas – taikant 6 7 procentų mokesčio tarifą, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus. Šioje dalyje nustatytas 0 procentų mokesčio tarifas taikomas tik tokiam vienetai, kurio dalyvis (dalyviai) yra fizinis asmuo (fiziniai asmenys), ir tik tuo atveju, kai per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, įskaitant pirmąjį ir antrąjį mokestinį laikotarpį mokestinius laikotarpius: vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perleidžiamos naujiems dalyviams.

(Pagal 2024 m. birželio 20 d. įstatymo Nr. XIV-2774 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Apmokestinti apmokestinamąjį pelną 6 7 proc. mokesčio tarifu vienetai gali tuo atveju, jei tie vienetai atitinka 3 2 sąlygas:

1) ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ne didesnis kaip 10 žmonių, t. y. mažiau arba lygus 10;~~

2) ~~1) mokestinio laikotarpio pajamos ne didesnės kaip 300 000 Eur;~~

3) ~~2) vienetas neatitinka PMĮ 5 str. 3 dalyje nustatytų sąlygų (žr. PMĮ 5 str. 3 dalies komentarą).~~

2. Vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius apskaičiuojamas pagal 2002 m. gegužės 15 d. finansų ministro ~~įsakymą Nr. 134~~ „Dėl Vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.

~~Vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius turi būti apvalinamas iki sveikų skaičių, pavyzdžiui, jeigu vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius apskaičiuojamas 10.50, tai šis skaičius apvalinamas iki sveikų skaičių, t. y. sudaro 11 žmonių ir atitinkamai laikoma, kad netenkinama šioje dalyje nustatyta sąlyga.~~

1 pavyzdys

Pastaba. Pavyzdyje mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais.

J. Jonaičio individualios įmonės 2025 2026 metų rodikliai atitinka PMĮ 5 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas:

- įmonės mokestinio laikotarpio pajamos – 250 000 Eur (neviršija 300 000 Eur),
- ~~įmonės vidutinis sąrašuose esantis darbuotojų skaičius – 8 darbuotojai,~~
- įmonė neatitinka PMĮ 5 str. 3 dalyje nustatytų sąlygų.

Atsižvelgiant į tai, kad J. Jonaičio individuali įmonė atitinka visas 5 str. 2 dalyje nustatytas 2 3 sąlygas, todėl ši įmonė gali 2025 2026 metų apmokestinamąjį pelną apmokestinti 6 7 proc. pelno mokesčio tarifu.

2 pavyzdys

2025 metų rugsėjo mėnesį įsteigta mažoji bendrija, kurios 2025 metų rodikliai:

- mokestinio laikotarpio pajamos – 200 000 Eur (neviršija 300 000 Eur);

- ~~– vidutinis sąrašuose esantis darbuotojų skaičius – 11 darbuotojų (viršija 10 darbuotojų);~~
- ~~– neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų.~~

Atsižvelgiant į tai, kad mažoji bendrija neatitinka visų 5 str. 2 dalyje nustatytų 3 sąlygų (vidutinis sąrašuose esantis darbuotojų skaičius – 11 darbuotojų), todėl mažoji bendrija negali 2025 metų apmokestinamąjį pelną apmokestinti 6 proc. pelno mokesčio tarifu.

(PMĮ 5 straipsnio 2 d. 2 p. 1 ir 2 pavyzdžiai parengti pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)

2.–3. PMĮ 5 straipsnio 2 dalies nuostatos taikomos ir žemės ūkio veiklą vykdančioms vienetams, jeigu negali būti taikomos PMĮ 5 str. 6 dalies nuostatos.

3. 4. PMĮ 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta pelno mokesčio lengvata taikoma ir pelno nesiekiantiems vienetams, apskaičiuojantiems 2019 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną.

(Pakeista pagal VMI prie FM 2019-05-14 raštą Nr. (32.42-31-1E)-RM-15145)

4. 5. Pagal PMĮ 6 straipsnio nuostatas mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais arba vietos mokesčių administratoriaus leidimu jis nustatomas kitoks, bet lygus 12 mėnesių. Šio mokestinio laikotarpio pajamos turi būti ne didesnės 300 000 Eur. Tais atvejais, kai pirmasis mokestinis laikotarpis trumpesnis negu 12 mėnesių (pvz., vienetas įsiregistravo mokesčio mokėtoju ir pradėjo veiklą nuo kalendorinių metų birželio 1 d.), tai to pirmojo mokestinio laikotarpio pajamos taip pat turi būti ne didesnės negu 300 000 Eur.

Skaičiuojant, ar pajamos nėra didesnės už šią sumą, atsižvelgiama į visas pajamas, t. y. ir į tas, kurios, vadovaujantis PMĮ 12 straipsniu, priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms. Tuo atveju, jeigu vienetas vykdo veiklą per nuolatinę buveinę kitoje užsienio valstybėje, tai nustatant, ar vieneto mokestinio laikotarpio pajamos yra ne didesnės negu 300 000 Eur suma, turi būti skaičiuojamos visos Lietuvos vieneto pajamos bei per nuolatinę buveinę, įskaitant nuolatinę buveinę, kurios pajamos pagal PMĮ 4 straipsnio 1 dalį į mokesčio bazę neįtraukiamos, užsienyje uždirbtos pajamos, išskyrus gautus dividendus.

Jeigu šią lengvatą taiko užsienio vieneto nuolatinė buveinė Lietuvoje, tai turi būti skaičiuojamos visos užsienio vieneto pajamos, įskaitant nuolatinės buveinės pajamas uždirbtas Lietuvoje.

Pažymėtina, kad į pajamų ribos skaičiavimą neįtraukiami iš Lietuvos ir užsienio vienetų gauti dividendai.

5. 6. Vienetų bei užsienio vienetų nuolatinės buveinės Lietuvoje pirmojo ir antrojo mokestinio laikotarpio mokestinių laikotarpių apmokestinamasis pelnas gali būti apmokestinamas taikant 0 procentų mokesčio tarifą, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

~~– vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ne didesnis kaip 10 žmonių, t. y. mažiau arba lygus 10;~~

– pirmojo ir antrojo mokestinio laikotarpio mokestinių laikotarpių pajamos ne didesnės kaip 300 000 Eur (**pajamų apribojimo dydis vertinamas kiekvieno mokestinio laikotarpio atskirai**);

– vienetas neatitinka PMĮ 5 str. 3 dalyje nustatytų sąlygų (žr. PMĮ 5 str. 3 dalies komentarą);

– vieneto dalyvis (dalyviai) yra tik fizinis asmuo (ar fiziniai asmenys);

– per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, įskaitant pirmąjį ir antrąjį mokestinį laikotarpį mokestinius laikotarpius: vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perleidžiamos naujiems dalyviams.

Jeigu vienetas buvo įsteigtas 2025 metais, tai 2026 metais – antruoju mokestiniu laikotarpiu – jis taip pat gali taikyti 0 procentų pelno mokesčio tarifą, jeigu atitinka visas PMĮ 5 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas.

Jeigu per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius paaiškėja aplinkybės dėl kurių pirmaisiais ir antraisiais mokestiniais metais apmokestinamasis pelnas negali būti apmokestinamas taikant 0 procentų mokesčio tarifą - vienetas sustabdo veiklą, yra likviduojamas ar reorganizuojamas, arba vieneto akcijos (dalys, pajai) perleidžiamos naujiems dalyviams, tai 0 tarifą taikęs vienetas privalo perskaičiuoti ir apmokestinti lengvatiniu (5 proc. – apskaičiuojant iki 2025 metais prasidėjusio

mokestinio laikotarpio, bei 6 proc. – apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio **mokestinio laikotarpio ir 7 proc. apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir** vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną) pelno mokesčio tarifu pirmojo **ir antrojo mokestinio laikotarpio mokestinių laikotarpių** apmokestinamąjį pelną, ir mokesčių administratoriui pateikti patikslintą patikslintas to mokestinio laikotarpio ~~metinę metines~~ pelno mokesčio deklaraciją **deklaracijas**. Delspinigiai už ne laiku sumokėtą mokestį sumokami Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

(PMĮ 5 straipsnio 2 d. 6 p. komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)

6. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies iki dvitaškio nauja redakcija ir šios dalies apibendrinto paaiškinimo (komentar) pirmos pastraipos pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos, kai šioje dalyje nurodytų susijusių vienetų bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius viršija 10 žmonių ir (arba) mokestinio laikotarpio bendros pajamos viršija 300 000 eurų:

(KEISTA: pagal 2020 m. gruodžio 3 d. įstatymo Nr. XIV-39 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2021 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Pagal šios dalies nuostatas, PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytas lengvatinis ~~6~~ 7 proc. arba 0 proc. (pirmąjį **ir antrąjį mokestinį laikotarpį mokestinius laikotarpius**) pelno mokesčio tarifas netaikomas, kai PMĮ 5 str. 3 d. 1 - 4 punktuose nurodytų susijusių vienetų ~~bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir (arba)~~ bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytus apribojimus **nustatyta 300 000 Eur pajamų apribojimą, t. y. 10 darbuotojų ir (arba) 300 000 eurų Eur pajamų.**

(PMĮ 5 straipsnio 3 d. pirmos pastraipos komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)

7. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies 1 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentar) pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Ši punkto nuostata taikoma toms individualioms įmonėms, kurių savininkai ar jų šeimos nariai yra ir kitų individualių įmonių savininkai ir jeigu šių individualių įmonių ~~bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir (arba)~~ bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytus apribojimus **nustatyta 300 000 Eur pajamų apribojimą, t. y. 10 darbuotojų ir (arba) 300 000 eurų pajamų.** Tokios individualios įmonės, kurių savininkai ar jų šeimos nariai yra ir kitų individualių įmonių savininkai bei ~~bendras šių individualių įmonių vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir (arba)~~ šių įmonių bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija ~~nustatytus dydžius, t. y. 10 darbuotojų ir (arba)~~ **nustatyta 300 000 Eur eurų pajamų apribojimą,** negali apmokestinamojo pelno apmokestinti taikant PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį ~~6~~ 7 proc. arba 0 proc. (pirmąjį **ir antrąjį mokestinius laikotarpius mokestinį laikotarpį**) pelno mokesčio tarifą.

2. PMĮ nenustatyta šeimos narių sąvoka, todėl šiuo atveju pagal PMĮ 2 straipsnio 41 dalį reikia vadovautis Civiliniu kodeksu. Civilinio kodekso trečiojoje knygoje „Šeimos teisė“ nėra bendro šeimos narių sąvokos apibrėžimo, todėl šiuo atveju būtina atsižvelgti į teisinio reguliavimo tikslą ir reguliuojamų santykių ypatumus, nustatančius nario ryšį su šeima. Apibrėžiant dalyvio šeimos narius

yra privalomos tokios sąlygos: giminystės ryšys ir (arba) gyvenimas kartu su dalyviu ir bendro ūkio tvarkymas. Atsižvelgiant į tai, dalyvio šeimos narys yra kartu gyvenantis sutuoktinis (sugyventinis), jų vaikai, pilnamečių vaikų sutuoktiniai (sugyventiniai), tėvai, vaikaičiai, jei jie kartu gyvena ir turi bendrą ūkį.

3. PMĮ 2 straipsnio 6 dalyje nustatyta vieneto dalyvio sąvoka. Vieneto dalyvis apibrėžiamas kaip asmuo, kuris turi nuosavybės teisę į vieneto turtą, arba asmuo, kuris neišsaugo nuosavybės teisių į vieneto turtą, bet įgyja prievolinių teisių ir (arba) pareigų, susijusių su vienetu.

1 pavyzdys

Individualios įmonės X savininko žmona turi individualią įmonę Y, ji yra tos įmonės savininkė. Individualios įmonės X 2025 2026 mokestinių metų pajamos sudaro 120 000 Eur ir vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius yra 2,13 darbuotojai, o individualios įmonės Y 2025 2026 mokestinių metų pajamos - 150 000 200 000 Eur ir vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius - 8,46 darbuotojai. Bendras šių **Bendros šių** individualių įmonių 2025 2026 mokestinių metų vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius - 10,59, t. y. 11 darbuotojų ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos - 270 000 320 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad šių individualių įmonių bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius **bendros pajamos** viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą, t. y. 10 darbuotojų **300 000 Eur**, apmokestinamos 2025 2026 mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, šios įmonės negali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto lengvatinio pelno mokesčio tarifo. Apmokestinamajam pelnui turi būti taikomas 16 17 proc. pelno mokesčio tarifas.

2 pavyzdys

Individualios įmonės X 2025 2026 mokestinių metų pajamos - 150 000 Eur, vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius - 5 darbuotojai. Įmonės X savininko žmona turi individualią įmonę Y ir yra šios įmonės savininkė. Šios įmonės Y 2025 2026 mokestinių metų pajamos - 100 000 Eur, vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius - 3 darbuotojai. Bendras šių **Šių** individualių įmonių 2025 2026 mokestinių metų vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius - 8 darbuotojai ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos - 250 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad šių įmonių bendros pajamos ir darbuotojų skaičius neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą **nustatyto pajamų apribojimo, t. y. 300 000 Eur, t. y. 10 darbuotojų** ir 300 000 Eur mokestinio laikotarpio pajamų, apmokestinamos 2025 2026 metų apmokestinamąjį pelną, šios įmonės galės taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

(PMĮ 5 straipsnio 3 d. 1 p. komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)

8. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies 2 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Ši punkto nuostata taikoma toms individualioms įmonėms, kurių savininkas ir (arba) jo šeimos nariai paskutinę mokestinio laikotarpio dieną kitame vienetė valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) ir jeigu šių vienetų, t. y. individualios įmonės ir vieneto, kuriame individualios įmonės savininkas ir (arba) jo šeimos nariai valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų), **bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir (arba) bendros mokestinio laikotarpio pajamos** viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytus apribojimus **nustatytą pajamų apribojimą**, t. y. 10 darbuotojų ir (arba) 300 000 Eur eurų metinių pajamų.

Taip pat, ši punkto nuostata taikoma tiems vienetams, kurių daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo individualios įmonės savininkas ir (arba) jo šeimos nariai, bei kurių **bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir (arba) bendros**

mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje ~~nustatytus apribojimus, t. y. 10 darbuotojų ir (arba) nustatytą pajamų apribojimą, t. y. 300 000 Eur eurų pajamų.~~

Vadinasi, tos individualios įmonės bei vienetai, kurių daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo individualios įmonės savininkas ir (arba) jo šeimos nariai bei kurių ~~bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir (arba) bendros pajamos viršija nustatytus dydžius~~ **nustatytą dydį**, negali apmokestinamojo pelno apmokestinti taikant PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį ~~6~~ **7** proc. arba 0 proc. (pirmąjį **ir antrąjį mokestinius laikotarpius** mokestinį laikotarpį) pelno mokesčio tarifą.

1 pavyzdys

Individualios įmonės savininkui priklauso UAB X 50 proc. akcijų, likusias 50 proc. UAB X akcijų valdo kartu gyvenanti individualios įmonės savininko duktė.

UAB X ~~2025~~ **2026** mokestinių metų pajamos - 250 000 Eur, ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius – 5 darbuotojai~~, o individualios įmonės mokestinių metų pajamos - 150 000 Eur ~~ir vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius – 4 darbuotojai~~. **Bendras Bendros** šių vienetų ~~2025~~ **2026** mokestinių metų ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius – 9 darbuotojai ir bendros mokestinių metų pajamos – 400 000 Eur.~~

Atsižvelgiant į tai, kad šių vienetų bendros mokestinių metų pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą, t. y. 300 000 Eur, apmokestindami ~~2025~~ **2026** mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, šie vienetai negali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto lengvatinio pelno mokesčio tarifo. Tų metų apmokestinamajam pelnui turi būti taikomas ~~16~~ **17** proc. pelno mokesčio tarifas.

2 pavyzdys

Individualios įmonės X savininko šeimos nariai nėra kitų individualių įmonių savininkai, tačiau pats įmonės savininkas paskutinę ~~2025~~ **2026** metų mokestinio laikotarpio dieną valdo UAB Y 55 proc. akcijų, t. y. individualios įmonės X savininko kitame vienetuose turimos akcijos viršija 50 proc.

Individualios įmonės X ~~2025~~ **2026** metų mokestinio laikotarpio pajamos 50 000 Eur ~~ir samdomų darbuotojų įmonė neturi~~, o UAB Y ~~2025~~ **2026** mokestinių metų pajamos - 100 000 Eur ~~bei vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius – 5 darbuotojai~~. **Bendras Bendros** šių vienetų ~~2025~~ **2026** mokestinių metų ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius – 5 darbuotojai ir bendros metinės pajamos – 150 000 Eur.~~

Atsižvelgiant į tai, kad individualios įmonės X ir UAB Y ~~bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą~~ **nustatyto pajamų apribojimo, t. y. 300 000 Eur, (10 darbuotojų ir 300 000 eurų metinių pajamų)**, apmokestindami ~~2025~~ **2026** mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, šie vienetai gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

3 pavyzdys

Individualios įmonės Y savininkas yra viešosios įstaigos (pelno nesiekiančios organizacijos) steigėjas ir vienintelis šios įstaigos dalininkas, t. y. individualios įmonės savininkui priklauso 100 proc. viešosios įstaigos dalininko kapitalo.

Individualios įmonės Y ~~2025~~ **2026** metų mokestinio laikotarpio pajamos 220 000 Eur ~~ir vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius yra 5 darbuotojai~~, o viešosios įstaigos pajamos - 70 000 Eur. ~~ir vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius – 2 darbuotojai~~. **Bendras Bendros** šių vienetų ~~2025~~ **2026** mokestinių metų ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius – 7 darbuotojai ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos – 290 000 Eur.~~

Atsižvelgiant į tai, kad ~~2025~~ **2026** metais individualios įmonės Y ir viešosios įstaigos ~~bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos neviršija~~

PMĮ 5 str. 2 dalyje ~~nustatytą apribojimą, t. y. 10 darbuotojų ir~~ **nustatyto pajamų apribojimo, t. y. 300 000 Eur eurų metinių pajamų**, šie vienetai apmokestindami 2025 **2026** mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

~~(PMĮ 5 straipsnio 3 d. 2 p. komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)~~

9. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies 3 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Šio punkto nuostata taikoma tiems vienetais, kuriuose tas pats dalyvis (akcininkas, narys ar pajininkas) paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) bei jeigu šių vienetų ~~bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir (arba) bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytus apribojimus, t. y. 10 darbuotojų ir (arba) nustatytą pajamų apribojimą, t. y. 300 000 Eur eurų pajamų~~. Vienetai, atitinkantys šią sąlygą, negali apmokestinamojo pelno apmokestinti taikant PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį 6 7 procentų arba 0 proc. (pirmąjį **ir antrąjį mokestinius laikotarpius** ~~mokestinį laikotarpį~~) tarifą.

1 pavyzdys

UAB X akcininkas A paskutinę 2025 **2026** metų mokestinio laikotarpio dieną valdo 52 proc. UAB X akcijų ir 60 proc. UAB Y akcijų, t. y. tas pats UAB X ir UAB Y akcininkas A valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų.

UAB X 2025 **2026** metų mokestinio laikotarpio ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius~~ 6 darbuotojai, mokestinio laikotarpio pajamos – 165 000 Eur, o UAB Y ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius~~ 3 darbuotojai, mokestinio laikotarpio pajamos – 100 000 Eur. **Bendras** UAB X ir UAB Y 2025 **2026** mokestinių metų ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius~~ 9 darbuotojai ir bendros metinės pajamos – 265 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad 2025 **2026** metais UAB X ir UAB Y ~~bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą, t. y. 10 darbuotojų ir~~ **nustatyto pajamų apribojimo, t. y. 300 000 Eur 300 000 eurų metinių pajamų**, šie vienetai apmokestindami 2025 **2026** mokestinių metų apmokestinamąjį pelną gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

2 pavyzdys

~~2025 metais rugsėjo mėnesį įsteigiama mažoji bendrija, kurios~~ **Mažosios bendrijos** nariais yra gyventojai A ir B. Įnašai į mažąją bendriją yra gyventojas A – 52 proc., o gyventojas B – 48 proc. Taip pat, gyventojas A paskutinę 2025 **2026** metų mokestinio laikotarpio dieną valdo 51 proc. UAB X akcijų.

Mažosios bendrijos 2025 **2026** metų mokestinio laikotarpio ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius~~ 2 darbuotojai, pajamos – 35 000 Eur, o UAB X ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius~~ 3 darbuotojai, pajamos – 40 000 Eur. **Bendras** **Bendros** mažosios bendrijos ir UAB X 2025 **2026** mokestinių metų ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius~~ 5 darbuotojai ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos – 75 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad 2025 **2026** metais mažosios bendrijos ir UAB X ~~vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius~~ **pajamos** neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje ~~nustatytą apribojimą,~~ **nustatyto pajamų apribojimo**, šie vienetai, apmokestindami 2025 **2026** metų mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną, gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

3 pavyzdys

UAB A yra tikrosios ūkinės bendrijos dalyvis, kurio įnašas į tikrąją ūkinę bendriją yra 60 proc. visų įnašų sumos. UAB A paskutinę 2025 2026 metų mokestinio laikotarpio dieną valdo 90 proc. UAB X akcijų, t. y. tas pats dalyvis, - UAB A, paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo daugiau kaip 50 proc. UAB X akcijų ir tikrosios ūkinės bendrijos įnašų.

Tikrosios ūkinės bendrijos 2025 2026 metų mokestinio laikotarpio vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius — 3 darbuotojai, pajamos — 190 000 Eur, o UAB X vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius — 5 darbuotojai, pajamos — 240 000 Eur. Bendras Bendros tikrosios ūkinės bendrijos ir UAB X 2025 2026 mokestinių metų vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius — 8 darbuotojai ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos — 430 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad šių vienetų bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą, t. y. 300 000 Eur, apmokestinant 2025 2026 mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, tiek tikroji ūkinė bendrija, tiek UAB X negali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto lengvatinio pelno mokesčio tarifo. Tų metų apmokestinamajam pelnui abu vienetai turi taikyti 16 17 proc. pelno mokesčio tarifą.

(PMĮ 5 straipsnio 3 d. 3 p. komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr) R-80)

10. PMĮ 5 straipsnio 3 dalies 4 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentaro) pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Šio punkto nuostata taikoma tiems vienetams, kuriuose tie patys dalyviai (akcininkai, nariai ar pajininkai) paskutinę mokestinio laikotarpio dieną kartu valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų (dalių, pajų) bei jeigu šių vienetų bendras vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir (arba) bendros mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytus apribojimus, nustatytą pajamų apribojimą, t. y. 40 darbuotojų ir (arba) 300 000 Eur eurų pajamų. Vienetai, atitinkantys šią sąlygą, negali apmokestinamojo pelno apmokestinti, taikant PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį 6 7 procentų arba 0 proc. (pirmąjį ir antrąjį mokestinius laikotarpius mokestinį laikotarpį) tarifą.

1 pavyzdys

UAB X du akcininkai A ir B paskutinę 2025 2026 metų mokestinio laikotarpio dieną valdo po 30 proc. UAB X akcijų, t. y. kartu 60 proc., ir po 40 proc. UAB Y akcijų, t. y. abu akcininkai kartu paskutinę mokestinio laikotarpio dieną valdo 80 proc., ir tai sudaro daugiau kaip 50 proc. akcijų.

UAB X 2025 2026 metų mokestinio laikotarpio vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius — 9 darbuotojai, pajamos — 135 000 280 000 Eur, o UAB Y vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius — 5 darbuotojai, pajamos — 140 000 Eur. Bendras Bendros UAB X ir UAB Y 2025 2026 mokestinių metų vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius — 14 darbuotojų ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos — 275 000 420 000 Eur.

Atsižvelgiant į tai, kad šių vienetų bendras bendros mokestinio laikotarpio pajamos vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius viršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą apribojimą, tiek UAB X, tiek UAB Y apmokestindamos 2025 2026 mokestinių metų apmokestinamąjį pelną negali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatyto lengvatinio pelno mokesčio tarifo. Tų metų apmokestinamajam pelnui turi būti taikomas 16 17 proc. pelno mokesčio tarifas.

2 pavyzdys

2025 metais įkuriama mažoji bendrija. Mažoji bendrija turi du narius – gyventojus A ir B (įnašų dalys lygios – t. y. po 50 proc.). Tačiau gyventojas A kartu su gyventoju B paskutinę 2025 2026 metų mokestinio laikotarpio dieną kartu valdo 70 proc. akcijų UAB X, t. y. abu akcininkai kartu valdo daugiau kaip 50 proc. akcijų UAB X ir jiems kartu priklauso 100 proc. mažosios bendrijos įnašų.

Atsižvelgiant į tai, kad ~~bendras~~ mažosios bendrijos ir UAB X 2025 2026 mokesčių metų vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius – 9 darbuotojai ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos – 200 000 Eur, t. y. neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytų apribojimų **nustatyto pajamų apribojimo**, todėl tiek mažoji bendrija, tiek UAB X 2025 metų mokestinio laikotarpio apskaičiuotam apmokestinamajam pelnui gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

3 pavyzdys

Mažoji bendrija X turi du narius gyventoją A ir B (įnašų dalys lygios – t. y. po 50 proc.), tačiau gyventojai A ir B taip pat yra mažosios bendrijos Y nariai, kurių įnašų dalys taip pat lygios – t. y. po 50 proc., t. y. gyventojai A ir B kartu paskutinę 2025 2026 metų mokestinio laikotarpio dieną valdo daugiau kaip 50 proc. mažosios bendrijos X ir mažosios bendrijos Y įnašų.

Atsižvelgiant į tai, kad ~~bendras~~ bendros mažosios bendrijos X ir mažosios bendrijos Y 2025 2026 mokesčių metų vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius – 8 darbuotojai ir bendros mokestinio laikotarpio pajamos – 250 000 Eur, t. y. neviršija PMĮ 5 str. 2 dalyje ~~nustatytų apribojimų~~, **nustatyto pajamų apribojimo**, todėl abi mažosios bendrijos 2025 2026 metų mokestinio laikotarpio apskaičiuotam apmokestinamajam pelnui gali taikyti PMĮ 5 str. 2 dalyje nustatytą lengvatinį pelno mokesčio tarifą.

(PMĮ 5 straipsnio 3 d. 4 p. komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)

11. PMĮ 5 straipsnio 6 dalies nauja redakcija (taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

6. Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), kurių per mokestinį laikotarpį daugiau kaip 50 procentų pajamų sudaro pajamos iš žemės ūkio veiklos, įskaitant kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pajamas už parduotus išgytus iš savo narių šių narių pagamintus žemės ūkio produktus, apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 6 7 procentų mokesčio tarifą.

(Pagal 2024 m. birželio 20 d. įstatymo Nr. XIV-2774 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

12. PMĮ 5 straipsnio 6 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 3 punkto pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

3. Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), kurių pajamos iš žemės ūkio veiklos, įskaitant jų pajamas už parduotus išgytus iš savo narių šių narių pagamintus žemės ūkio produktus, per mokestinį laikotarpį sudaro daugiau kaip 50 proc. visų jų pajamų, apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 6 7 proc. pelno mokesčio tarifą. Jeigu kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) mokestinio laikotarpio pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro 50 proc. ir mažiau visų jos pajamų, tai bendrovei taikoma bendra apmokestinamojo pelno apmokestinimo taisyklė, t. y. apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant vieną iš PMĮ 5 straipsnyje nurodytų pelno mokesčių tarifų (16 proc. arba 6 proc. arba 7 proc.). Pavyzdžiui, jei žemės ūkio veiklą vykdančios kooperatinės bendrovės

(kooperatyvo) vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 Eur ir vienetas neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų, tai apmokestinamasis pelnas gali būti apmokestinamas taikant 6 7 proc. mokesčio tarifą.

Kitų žemės ūkio veiklą vykdančių vienetų, išskyrus kooperatines bendroves (kooperatyvus), apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant bendrą apmokestinamojo pelno apmokestinimo taisyklę, t. y. vieną iš PMĮ 5 straipsnyje nurodytų pelno mokesčių tarifų (~~16 proc. arba 6 proc.~~ **17 proc. arba 7 proc.**).

13. PMĮ 5 straipsnio 6 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentaro) 4 punkto 1-4 pavyzdžių pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Pavyzdžiai

1. Žemės ūkio kooperatyvas X (toliau – kooperatyvas) vykdo žemės ūkio veiklą. Per ~~2025~~ **2026** metais prasidėjusį mokestinį laikotarpį uždirbo 260 000 Eur pajamų, iš jų:

133 000 Eur pajamų už tvenkinių valymo darbus (sudaro 51,15 proc. visų pajamų);

10 000 Eur kitų pajamų (sudaro 3,85 proc. visų pajamų);

117 000 Eur turto vertės padidėjimo pajamų iš ilgalaikio turto (pastato) perleidimo (sudaro 45 proc. visų pajamų).

Kadangi kooperatyvo pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro 51,15 proc. visų pajamų, tai ~~2025~~ **2026** metais kooperatyvo apmokestinamasis pelnas apmokestinamas 6 7 proc. pelno mokesčio tarifu.

2. Žemės ūkio kooperatyvas Y (toliau – kooperatyvas) ~~2025~~ **2026** metais prasidėjusį mokestinį laikotarpį apskaičiavo 44 000 Eur apmokestinamojo pelno. Kooperatyvas ~~2025~~ **2026** metais prasidėjusį mokestinį laikotarpį uždirbo 87 000 Eur pajamų, iš jų:

78 000 Eur pajamų už realizuotą pieną, įsigytą iš savo narių, kurie verčiasi žemės ūkio veikla (sudaro 89,66 proc. visų pajamų);

4 500 Eur kitų pajamų (5,17 proc. visų pajamų);

4 500 Eur neapmokestinamųjų pajamų pagal PMĮ 12 straipsnio 2 punktą (5,17 proc. visų pajamų);

Kadangi kooperatyvas gavęs 78 000 Eur pajamų už realizuotą pieną, įsigytą iš savo narių, kurie verčiasi žemės ūkio veikla, tenkina PMĮ 5 str. 6 dalyje nustatytus reikalavimus t. y. pajamų dalis iš žemės ūkio veiklos sudaro 90 proc. visų pajamų, todėl ~~2025~~ **2026** metais apmokestinamasis pelnas gali būti apmokestinamas 6 7 proc. tarifu.

3. Žemės ūkio kooperatyvas X (toliau – kooperatyvas) ~~2025~~ **2026** metais prasidėjusį mokestinį laikotarpį apskaičiavo 20 000 Eur apmokestinamojo pelno. Kooperatyvas ~~2025~~ **2026** metais prasidėjusį mokestinį laikotarpį uždirbo 217 000 Eur pajamų, iš jų:

43 000 Eur pajamų už derliaus nuėmimo darbus (sudaro 19,82 proc. visų pajamų);

30 000 Eur pajamų už parduotus įsigytus iš savo narių šių narių pagamintus žemės ūkio produktus (sudaro 13,82 proc. visų pajamų);

144 000 Eur kitų pajamų (sudaro 66,36 proc. visų pajamų).

Kadangi kooperatyvo pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro tik 33,64 proc. visų pajamų ir neatitinka PMĮ 5 straipsnio 6 dalyje keliamų reikalavimų, todėl kooperatyvo apmokestinamasis pelnas, apmokestinamas taikant ~~16~~ **17** proc. pelno mokesčio tarifą ir apskaičiuojamas ~~3 200~~ **3 400** Eur (20 000 Eur x ~~16~~ **17** proc.) pelno mokestis. Bet jei kooperatyvas atitiktų PMĮ 5 straipsnio 2 dalies reikalavimus - tuo atveju apmokestinamajam pelnui galėtų būti taikomas 6 7 proc. pelno mokesčio tarifas.

(PMĮ 5 straipsnio 6 d. 4 p. 1-3 pavyzdžiai parengti pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)

14. PMĮ 5 straipsnio 7 dalies nauja redakcija ir šios dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 2 punkto pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

7. Lietuvos vieneto, nuolatinių buveinių pagal šio straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę apskaičiuota apmokestinamojo pelno iš turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės dalis apmokestinama taikant **6 7** procentų mokesčio tarifą, jeigu:

1) pajamas iš minėto turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės gauna tik ji sukūręs Lietuvos vienetas ar nuolatinė buveinė ir tik jie dėl minėtų pajamų uždirbimo patiria visas išlaidas ir

2) turtas yra pagal autorių teisės saugoma kompiuterio programa ar patentabilumo kriterijus (naujumas, išradimo lygis, pramoninis pritaikomumas) atitinkantis išradimas, apsaugotas Europos patentų tarnybos, Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, išduotais patentais ar papildomos apsaugos liudijimais.

~~(Pagal 2024 m. birželio 20 d. įstatymo Nr. XIV-2774 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)~~

(Pagal 2025 m. birželio 17 d. įstatymo Nr. XV-285 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

2. Apmokestinamojo pelno dalis, nustatyta pagal šio straipsnio 9 dalyje patvirtintą formulę, apskaičiuota iš paties Lietuvos vieneto ar nuolatinės buveinės vykdomoje MTEP veikloje sukurto turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės gautų pajamų atskaičius šioms pajamoms tenkančius leidžiamus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, gali būti apmokestinama taikant **6 7** procentų mokesčio tarifą, jeigu yra tenkinamos šios sąlygos:

1) pajamas iš minėto turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės gauna tik ji sukūręs vienetas ir tik jis dėl minėtų pajamų uždirbimo patiria visas išlaidas ir

2) turtas yra pagal autorių teisę saugoma kompiuterio programa ar patentabilumo kriterijus (naujumas, išradimo lygis, pramoninis pritaikomumas) atitinkantis išradimas, apsaugotas Europos patentų tarnybos, Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, išduotais patentais ar papildomos apsaugos liudijimais.

~~(PMĮ 5 straipsnio 7 d. 2 p. komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)~~

15. PMĮ 5 straipsnio 8 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 3 punkto pirmos pastraipos pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

3. PMĮ 5 str. 7 dalyje nustatyta lengvata, apmokestinamojo pelno dalį apmokestinant lengvatiniu (5 proc. – apskaičiuojant iki 2025 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio, bei 6 proc. – apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio **mokestinio laikotarpio ir 7 proc. – apskaičiuojant 2026 m. prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną**) pelno mokesčio tarifu, pradedama taikyti tą mokestinį laikotarpį, kurį yra išduotas patentas arba paduota paraiška patentui gauti, atsiradusios autorių teisės, įsigaliojės papildomos apsaugos liudijimas ar kai yra suteikta išimtinė licencija.

~~(PMĮ 5 straipsnio 8 d. 3 p. pirmos pastraipos komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)~~

16. PMĮ 5 straipsnio 9 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 1 punkto pakeitimo projektas (taikomas apskaičiuojant 2026 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

1. Apmokestinamojo pelno dalis, kuri apmokestinama lengvatiniu (5 proc. – apskaičiuojant iki 2025 metais prasidėjusio mokesčio laikotarpio, bei 6 proc. – apskaičiuojant 2025 metais prasidėjusio **mokesčio laikotarpio** ir **7 proc. – apskaičiuojant 2026 m. prasidėjusio mokesčio laikotarpio** ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną) pelno mokesčio tarifu apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$\frac{\text{tinkamos finansuoti išlaidos}}{\text{visos išlaidos}} \times \text{pelnas iš turto naudojimo; čia:}$$

(PMĮ 5 straipsnio 9 d. 1 p. komentaras parengtas pagal VMI prie FM 2025-01-09 raštą Nr. (18.32-31-1 Mr)-R-80)

17. PMĮ 5 straipsnio 9 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 5 punkto ir 2 pavyzdžio pakeitimo projektas

5. Jeigu Vieneto MTEP veikloje sukurtas turtas tarpusavyje yra gali būti glaudžiai susijęs su jau naudojamu vienetu turtu, **kuris nebuvo sukurtas MTEP veikloje**, t. y. vienetu nėra naudojamas kaip savarankiškas turto vienetas, o yra turto tam tikra sudėtinė dalis. **Tokiu atveju, apskaičiuojant apmokestinamojo pelno dalį, apmokestinamą lengvatiniu pelno mokesčio tarifu, vadovaujantis vieneto pasitvirtinta vidaus tvarka turi būti nustatoma apmokestinamojo pelno iš MTEP veikloje sukurtos turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės dalis bendrose šio turto pardavimo pajamose ir sąnaudose, t. y. vienetas turi pagrįsti tokios naujai sukurtos MTEP turto dalies įtaką viso turto, į kurį ji integruota, naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamoms.** ir, atitinkamai, išskirti pajamų iš šio MTEP veikloje sukurtos turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės bei joms tenkančių sąnaudų iš bendrų šio turto pajamų ir sąnaudų yra neįmanoma, tada vienetas turėtų laikyti šį turtą kaip vieną turto vienetą. Pavyzdžiui, vienetas MTEP veikloje sukūręs naują televizoriaus patentuotą komponentą, t. y. jo sudedamąją dalį, atitinkantį šioje dalyje nustatytus reikalavimus, galės laikyti kaip vieną turto vienetą, t. y. televizorių, jeigu šis MTEP veikloje sukurtas televizoriaus komponentas negali būti naudojamas kaip savarankiškas turto vienetas ir jeigu gautų pajamų iš jo naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės bei joms tenkančių sąnaudų yra neįmanoma išskirti iš visų televizoriaus pardavimo pajamų ir, atitinkamai, joms tenkančių sąnaudų. Šiuo atveju pajamos, uždirbtos iš televizoriaus, kaip turto vieneto, pardavimų, yra laikomos pajamomis, uždirbtomis iš MTEP turto naudojimo, ir, atitinkamai, visos su televizoriaus, kaip turto vieneto, pardavimais susijusios sąnaudos priskiriamos leidžiamiesiems arba ribojamų dydžių leidžiamiesiems atskaitymams, susijusiems su MTEP veikloje sukurtos turto naudojimu. Šiuo atveju, kai MTEP veikloje sukurtas turtas nėra savarankiškas, o yra sudedamoji kito turto dalis, tai į formulę įrašomos, atitinkamai, prie tinkamų finansuoti / visų išlaidų tikrai tos išlaidos, kurios yra patirtos MTEP veikloje sukuriant patentuotą televizoriaus komponentą, t. y. neįtraukiant tų išlaidų, kurios patirtos įsigyjant/gaminant patį televizorių, į kurį buvo integruotas šis komponentas.

2. Vienetas yra sukūręs pagal autorių teisę saugojamą kompiuterinę programą, kurią platina internetu užsienio elektroninės prekybos platformoje. **Programos kūrimo išlaidoms MTEP lengvata nebuvo taikyta. 2014-2016 2022 – 2024** metais vienetas vykdė kompiuterinės programos tobulinimo, sklaidos ir palaikymo metodų mokslinius tyrimus ir sukūrė naują šios programos algoritmą, integruojamą į kompiuterinę programą, sudarantį neatskiriamą jos dalį. **2017 2025** metais vienetui yra atsiradusios autorių teisės į naujai sukurtą algoritmą.

Vienetas **2014-2016 2022 – 2024** metais vykdydamas MTEP veiklą, t. y. sukuriant šį algoritmą, patyrė 45 000 Eur (15 000 Eur (**2014 2022** m.)) + 20 000 Eur (**2015 2023** m.)) + 10 000 Eur

(2016 **2024** m.) MTEP darbų sąnaudų, atskaitytinų iš pajamų tris kartus, kaip nurodyta PMĮ 17¹ str., taip pat apskaičiavo 15 000 Eur, t. y. ~~2014-2016~~ **2022 – 2024** metais po 5 000 Eur, ilgalaikio turto (išskyrus pastatų), naudojamo MTEP veikloje kuriant šį algoritmą, nusidėvėjimo sąnaudų.

Vieneto apskaičiuota algoritmo tinkamų finansuoti išlaidų suma yra 45 000 Eur (15 000 + 20 000 + 10 000) bei algoritmo kūrimo MTEP veikloje visų išlaidų suma yra 60 000 Eur (45 000 + 15 000).

Šiuo atveju apskaičiuojama į formulę įtraukiamų algoritmo tinkamų finansuoti išlaidų suma yra 58 500 Eur (45 000 + (45 000 x 30 proc.).

Vieneto MTEP veikloje sukurtas algoritmas tarpusavyje yra glaudžiai susijęs su kompiuterine programa, t. y. algoritmas nėra naudojamas kaip savarankiškas turto vienetas, o yra programos tam tikra sudėtinė dalis. ~~ir, atitinkamai, išskirti pajamų iš šio MTEP veikloje sukurto turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės bei joms tenkančių sąnaudų iš bendrų šio turto pajamų ir sąnaudų yra neįmanoma. todėl vienetas šį turtą laiko kaip vieną turto vienetą – kompiuterinę programą.~~

~~Pažymėtina, kad pajamos, uždirbtos iš programos (kartu su algoritmu), kaip turto vieneto, platinimo, laikomos pajamomis, uždirbtomis iš MTEP turto naudojimo, bei visos su kompiuterinės programos, kaip turto vieneto, platinimu susijusios sąnaudos priskiriamos leidžiamiesiems arba ribojamų dydžių leidžiamiesiems atskaitymams, susijusiems su MTEP turto naudojimu.~~

~~Pradėjus platinti šią programą su nauju algoritmu, vienetas už 2018 metų mokestinį laikotarpį apskaičiuoja 50 000 Eur (90 000 Eur gautos pajamos – 40 000 Eur sąnaudos, tenkančios šioms gautoms pajamoms) apmokestinamąjį pelną iš šio turto, t. y. programos (kartu su algoritmu), platinimo.~~

Pradėjus platinti šią kompiuterinę programą su nauju algoritmu, vienetas pagal patvirtintą vidaus tvarką apskaičiavo, kad 30 proc. iš kompiuterinės programos (kartu su algoritmu) platinimo gautų pajamų ir, atitinkamai, sąnaudų tenka iš MTEP veikloje sukurto turto, t. y. programos algoritmo, platinimo.

Taigi, pradėjus platinti šią programą su nauju MTEP veikloje sukurtu algoritmu, vienetas už 2026 metų mokestinį laikotarpį gavęs 90 000 Eur pajamų ir 40 000 Eur sąnaudų, pagal savo nustatytą procentinę dalį apskaičiuoja 15 000 Eur (27 000 Eur (90 000 x 30 / 100) - 12 000 Eur (40 000 Eur x 30 / 100)) apmokestinamąjį pelną iš šio turto, t. y. iš MTEP veikloje sukurto, algoritmo platinimo.

Apskaičiuojama ~~48 750~~ **14 625** Eur (58 500 Eur (tinkamos finansuoti išlaidos) : 60 000 Eur (visos išlaidos) x ~~50 000~~ **15 000** Eur (apmokestinamasis pelnas iš kompiuterinės programos platinimo) apmokestinamojo pelno dalis, kuri apmokestinama ~~5~~ **7** procentų tarifu, o likusi apmokestinamojo pelno dalis – ~~4 250~~ **35 375** Eur yra apmokestinama taikant pagrindinį ~~45~~ **17** proc. tarifą.